

Piezīmes un atsauces vietas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1032
Sugas nosaukums	<i>Unio crassus</i>
Natura 2000 teritorijas kods	LV0600700
Natura 2000 teritorijas kods	Ziemeļgauja
Eksperti	Mudīte Rudzīte
Darbs pabeigts	20.01.2023.
Vispārējās piezīmes	<p>Aizsargājamo ainavu apvidū “Ziemeļgauja” Gaujā un tās pietekās atsevišķās vietās sastopamas upju straujteces (ES nozīmes biotops 3260 <i>Upju straujteces un dabiski upju posmi</i>) – upju posmi ar akmeņainām un oļainām gultnēm, iegrimušu augu sabiedrībām vai ūdens sūnaugiem. Nozīmīgākie straujteču posmi Gaujā atrodas Virešu pagastā (Sikšņu krāces) un posmā no Strenčiem līdz Krāčupes ietekai (Strenču krāces). No Gaujas pietekām visvairāk straujteču sastopams Vizlā. Straujteces ir piemērotas biežajai perlamutrenei.</p> <p>Potenciāli piemēroti ir Gaujas straujteču posmi (Sikšņu krāces, Strenču krāces), Vizla, Krāčupe, Mellepe, Tirziņa, Vadžupīte, Vecpalsa, Vija). 2009. un 2017. gadā veikta potenciālo biežās perlamutrenes dzīvotņu apsekošana AAA “Ziemeļgauja” (Natura 2000 vietu monitoringā).</p> <p>2009. gadā (Spunģis, 2009), apsekojot 13 vietas (konstatēta astoņās vietās), aprēķināts populācijas lielums 100 000–140 000 ind., vērtēts, ka populācijai ir laba vecumstruktūra un labvēlīgi dzīvotņu apstākļi.</p> <p>2017. gadā suga nav konstatēta – visticamāk, tāpēc ka šī gada vasaras beigās-rudens sākumā bija paaugstināts ūdens līmenis ilgstošu lietavu dēļ, kas atzīmēts arī apsekošanas anketās (Vilks, 2017; Jakubāne, Zolovs, 2017, npublicēti dati). Nirstot dziļākajos Gaujas posmos iegūti uzskaites dati ļautu ievērojami precizēt uzskatus par sugas klātbūtni Ziemeļgaujā. Jāprecizē gan populācijas lielums, gan dzīvotņu izplatība un platības.</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	118321,6 ind. – ģeometriskais vidējais starp <i>popmin</i> (100 000 ind.) un <i>popmax</i> (140 000 ind.) – izmantoti dati no Natura 2000 datu bāzes SDF (datu sākotnējais avots: 2009. gada Natura 2000 vietu bezmugurkaulnieku monitoringa dati (Spunģis, 2009)).
Unit_CV	Indivīds
Habitat	Annex I viens
Annex I	3260
Annex I_area_USE	<p>9,18 ha</p> <p>Kopējā ES nozīmes biotopa 3260 <i>Upju straujteces un dabiski upju posmi</i> aizsargājamo ainavu apvidū “Ziemeļgauja” platība ir 598 ha (DDPS “Ozols” dati 22.09.2022.), taču visā platībā upes nav piemērotas biežajai perlamutrenei.</p> <p>Pieņemts, ka biežajai perlamutrenei piemērotas dzīvotnes ir straujteces Gaujā un Vizlā. Aprēķinos izmantota 3260 biotopa (1. variants (3260_1) – straujteces) platība Vizlā (1,3 ha) un Gaujas straujteču posmi teritorijā: Sikšņu krāces posmā Tirziņas ieteka Gaujā–A2 autoceļa tilts (12,5 km) un Strenču krāces posmā Strenču tilts–Krāčupes ieteka Gaujā (7,8 km). Pieņemts, ka Gaujā biežajai perlamutrenei ir piemērota 10 m plata josla, un aprēķināta dzīvotnes platība: $125\,000 * 10 + 78\,000 * 10 = 905\,000\text{ m}^2 = 90,5\text{ ha}$. Kopā</p>

Lauks	Paskaidrojums																																																																																																																								
	ar Vizlu: 91,8 ha. Tā kā visa upes platība mikrodzīvotņu ziņā nav gliemenēm, visticamāk, nav piemērota, pieņemts, ka gliemenēm piemērotā platība ir 10 % no aprēķinātās dzīvotnes platība (9,18 ha).																																																																																																																								
Other_area_USE	Na																																																																																																																								
OK_DEN	Šajā Natura 2000 teritorijā populācijaas blīvums novērtēts kā pietiekams (skat. pamatojumu zemāk).																																																																																																																								
OPT_DEN	<p>Tabula zemāk parāda gliemeņu blīvuma rādītāju (gliemenes/ha) 33 Natura 2000 teritorijās, kurās reģistrēta biežā perlamutrene.</p> <p>Blīvuma datu analīzē tika identificētas sekojošas (nosacītas) blīvumu zonas: augsts blīvums (8470,3 gliemenes/ha un vairāk), vidēji augsts (1259–5600 gliemenes/ha) un zems (acīmredzami nepietiekams) – mazāk nekā 1259 gliemenes/ha). Lai atvieglotu aprēķinus, par optimālā blīvuma vērtību, definēta “apaļā” vērtība – 6000 gliemenes/ha (sarkanā līnija tabulā zemāk), kas ir arbitrārs noapaļojums uz augšu no vidējās sadalījuma grupas, ņemot vērā sugas un tās dzīvotņu – mazo upju – aizsardzības stāvokli, eksperta pieredzi un arī to, ko var sasniegt Latvijas apstākļos.</p> <p>Pēc FRV un CO summas salīdzināšanas un konstatētās nesakritības, tika nolemts pazemināt optimālo blīvumu no 6000 īp./ha līdz 3763 īp./ha. Apsvērumi izklāstīti projekta gala atskaitē (20. lpp.). Izmaiņas veiktas aprēķinos CO darba tabulā, bet nav atspoguļotas tabulā zemāk.</p> <table><tr><th>Kods</th><th>Natura 2000 teritorija</th><th>CV_USE</th><th>Annex I_USE</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>LV0523100</td><td>Lielupes palienes plavas</td><td>0</td><td>0</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0507800</td><td>Liepājas ezers</td><td>0</td><td>0</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0535400</td><td>Rūjas paliene</td><td>0</td><td>17,48</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0300700</td><td>Tērvete</td><td>0</td><td>1,63</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0507200</td><td>Ventas un Šķerveļa ieleja</td><td>157</td><td>47</td><td>3,3</td></tr><tr><td>LV0600400</td><td>Augšdaugava</td><td>10000</td><td>1560</td><td>6,4</td></tr><tr><td>LV0305100</td><td>Aiviekstes paliene</td><td>346</td><td>23</td><td>15,0</td></tr><tr><td>LV0524100</td><td>Mežole</td><td>57</td><td>2,78</td><td>20,5</td></tr><tr><td>LV0415600</td><td>Zanas lejtece</td><td>70</td><td>3</td><td>23,3</td></tr><tr><td>LV0200200</td><td>Ķemeru Nacionālais parks</td><td>758</td><td>8,83</td><td>85,8</td></tr><tr><td>LV0523200</td><td>Ukru gārša</td><td>63</td><td>0,48</td><td>131,3</td></tr><tr><td>LV0528800</td><td>Mugurves plavas</td><td>2924</td><td>12,6</td><td>232,1</td></tr><tr><td>LV0507100</td><td>Ventas ieleja</td><td>3200</td><td>10,8</td><td>296,3</td></tr><tr><td>LV0302200</td><td>Salacas ieleja</td><td>14142</td><td>32,8</td><td>431,2</td></tr><tr><td>LV0524500</td><td>Ruņupes ieleja</td><td>2900</td><td>5,8</td><td>500,0</td></tr><tr><td>LV0304200</td><td>Kuja</td><td>7750</td><td>15</td><td>516,7</td></tr><tr><td>LV0528100</td><td>Šepka</td><td>2450</td><td>4,55</td><td>538,5</td></tr><tr><td>LV0532000</td><td>Sitas un Pededzes paliene</td><td>10000</td><td>11,4</td><td>877,2</td></tr><tr><td>LV0530500</td><td>Vitrupes ieleja</td><td>5831</td><td>6,2</td><td>940,5</td></tr><tr><td>LV0523400</td><td>Ances purvi un meži</td><td>1889</td><td>1,5</td><td>1259,3</td></tr><tr><td>LV0302100</td><td>Abavas senleja</td><td>54083</td><td>23,9</td><td>2262,9</td></tr><tr><td>LV0536600</td><td>Lubāna mitrājs</td><td>300678</td><td>110,42</td><td>2723,0</td></tr><tr><td>LV0528000</td><td>Rauza</td><td>72664</td><td>19,31</td><td>3763,0</td></tr></table>	Kods	Natura 2000 teritorija	CV_USE	Annex I_USE	Blīvums	LV0523100	Lielupes palienes plavas	0	0	0,0	LV0507800	Liepājas ezers	0	0	0,0	LV0535400	Rūjas paliene	0	17,48	0,0	LV0300700	Tērvete	0	1,63	0,0	LV0507200	Ventas un Šķerveļa ieleja	157	47	3,3	LV0600400	Augšdaugava	10000	1560	6,4	LV0305100	Aiviekstes paliene	346	23	15,0	LV0524100	Mežole	57	2,78	20,5	LV0415600	Zanas lejtece	70	3	23,3	LV0200200	Ķemeru Nacionālais parks	758	8,83	85,8	LV0523200	Ukru gārša	63	0,48	131,3	LV0528800	Mugurves plavas	2924	12,6	232,1	LV0507100	Ventas ieleja	3200	10,8	296,3	LV0302200	Salacas ieleja	14142	32,8	431,2	LV0524500	Ruņupes ieleja	2900	5,8	500,0	LV0304200	Kuja	7750	15	516,7	LV0528100	Šepka	2450	4,55	538,5	LV0532000	Sitas un Pededzes paliene	10000	11,4	877,2	LV0530500	Vitrupes ieleja	5831	6,2	940,5	LV0523400	Ances purvi un meži	1889	1,5	1259,3	LV0302100	Abavas senleja	54083	23,9	2262,9	LV0536600	Lubāna mitrājs	300678	110,42	2723,0	LV0528000	Rauza	72664	19,31	3763,0
Kods	Natura 2000 teritorija	CV_USE	Annex I_USE	Blīvums																																																																																																																					
LV0523100	Lielupes palienes plavas	0	0	0,0																																																																																																																					
LV0507800	Liepājas ezers	0	0	0,0																																																																																																																					
LV0535400	Rūjas paliene	0	17,48	0,0																																																																																																																					
LV0300700	Tērvete	0	1,63	0,0																																																																																																																					
LV0507200	Ventas un Šķerveļa ieleja	157	47	3,3																																																																																																																					
LV0600400	Augšdaugava	10000	1560	6,4																																																																																																																					
LV0305100	Aiviekstes paliene	346	23	15,0																																																																																																																					
LV0524100	Mežole	57	2,78	20,5																																																																																																																					
LV0415600	Zanas lejtece	70	3	23,3																																																																																																																					
LV0200200	Ķemeru Nacionālais parks	758	8,83	85,8																																																																																																																					
LV0523200	Ukru gārša	63	0,48	131,3																																																																																																																					
LV0528800	Mugurves plavas	2924	12,6	232,1																																																																																																																					
LV0507100	Ventas ieleja	3200	10,8	296,3																																																																																																																					
LV0302200	Salacas ieleja	14142	32,8	431,2																																																																																																																					
LV0524500	Ruņupes ieleja	2900	5,8	500,0																																																																																																																					
LV0304200	Kuja	7750	15	516,7																																																																																																																					
LV0528100	Šepka	2450	4,55	538,5																																																																																																																					
LV0532000	Sitas un Pededzes paliene	10000	11,4	877,2																																																																																																																					
LV0530500	Vitrupes ieleja	5831	6,2	940,5																																																																																																																					
LV0523400	Ances purvi un meži	1889	1,5	1259,3																																																																																																																					
LV0302100	Abavas senleja	54083	23,9	2262,9																																																																																																																					
LV0536600	Lubāna mitrājs	300678	110,42	2723,0																																																																																																																					
LV0528000	Rauza	72664	19,31	3763,0																																																																																																																					

Lauks	Paskaidrojums				
	LV0531300	Paces pļavas	15420	3,5	4405,7
	LV0301100	Riežupe	537	0,1	5370,0
	LV0525900	Jaunanna	14000	2,5	5600,0
	LV0528200	Launkalne	37947	4,48	8470,3
	LV0514200	Raķupes ieleja	68454	7,8	8776,2
	LV0304500	Ogres ieleja	258600	25	10344,0
	LV0600700	Ziemeļgauja	118321	9,18	12889,0
	LV0304900	Vilce	411	0,03	13700,0
	LV0200100	Gaujas Nacionālais parks	1312626	83,6	15701,2
	LV0304800	Vecumu meži	84852	1,5	56568,0
OK_NEW	Na				
AREA_NEW	Na				
OK_INT	Na				
IND_INT	Na				
Papildus nosacījumi					
Cits lauks					

Literatūra un informācijas avoti

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, <https://ozols.gov.lv/ozols/> (skatīts 20.01.2023.).

Jakubāne I., Zolovs M. 2017. Monitoringa uzskaišu lauka novērojumu anketa. Natura 2000 teritoriju bezmugurkaulnieku monitorings, Metode BEZ1: gliemeņu biotopu pārbaude – Ziemeļgauja (2017. gada augusta beigās-septembris) (nepublicēti dati).

LDF 2007. Aizsargājamo ainavu apvidus “Ziemeļgauja” dabas aizsardzības plāns. Plāns izstrādāts laikposmam no 2007. gada līdz 2017. gadam. Latvijas Dabas fonds, Rīga, <https://www.daba.gov.lv/lv/media/1213/download?attachment> (skatīts 2022. gada 22. augustā).

Natura 2000 SDF – Ziemeļgauja, <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0600700> (skatīts 20.01.2023.).

Spunģis V. 2009. Natura 2000 vietu bezmugurkaulnieku anketa, Ziemeļgauja, *Unio crassus* (Dabas aizsardzības pārvalde, nepublicēti dati).

Vilks K. 2017. Natura 2000 teritoriju bezmugurkaulnieku monitorings 2017. gadā – starpatskaite. Latvijas Entomoloģijas biedrība, Rīga, <https://www.daba.gov.lv/lv/media/4378/download>.